Nem a mi érdemünk, de részünk van benne

A mesebeli mézeskalácsház jut [illegible]nber eszébe, ha Apácatornán [illegible]l a tanácsház előtt. Kicsinyke az épület, magában áll a főutca két ága között, de tekintéllyel viseli zománcozott tábláját. Mintha mondaná: kicsi községnek kicsi tanácsháza dukál, de azért ilyen helyen is születhetnek ám jó eredmények!

Ebben a kis házacskában beszélgettünk hosszasan Marton Lajossal, Apácatorna tanácselnökével, aki néphadseregünk tisztje volt, de már évek óta a falu vezetője. Leginkább arról esett szó, hogy még mindig akadnak Veszprém megyében tanácselnökök, akik úgy gondolják, hogy a faluban működő tsz-hez semmi közük sincs.

Mi közünk hozzá?

Látszik, sokat foglalkozott ezzel a problémával Marton Lajos. Oly kereken mondja el a véleményét, hogy legjobb, ha itt neki adjuk át a szót:

— Azok a tanácselnökök, akik nem törődnek a falujukban működő termelőszövetkezettel, leginkább arra hivatkoznak, hogy a tételes jogszabályok szerint nekünk valóban nem sok közünk van a falu tsz-éhez. Ez azonban csak akkor van így, ha a részleteket nézzük. Mert a tanácstörvény világosan kimondja, hogy a törvényesség betartásáért és egyáltalán mindenért, ami a községben történik, a tanács felelős, a tanács képviseli az államhatalmat. Nos, ma egy mezőgazdasági jellegű községben a legtöbb minden a termelőszövetkezetben történik. Hogyan akarjuk mi a felelősséget viselni, ha nem törődünk a tszszel?

— Igy van ez egészében és részleteiben is. A tanács tervet kap például arra, hogy mi mindent kell a faluban felvásárolni, a város ellátására. Van terve a tsznek is. A mi tervünk azonban magasabb. Nálunk például egyetlen egyéni paraszt van. Ez az egy ember fogja eladni azt a majd kétszázezer forint értékű árut, amivel a mi tervünk több, mint a tsz-é? Dehogyis! A tsztagság adja el, a háztáji gazdaságból. Hogy legyek én biztos a terv teljesítésében, ha nem tudom, hogy a tsz megtervezte-e, biztosítja-e azt a földet, takarmányt, egyebet, ami kell ahhoz, hogy a háztáji gazdaságok kiegészíthessék azt az árumennyiséget, amivel mi, Apácatorna lakói hozzájárulunk a népgazdaság igényeinek kielégítéséhez.

— Még tovább megyek. Ebben a kis faluban négy tagja van a végrehajtó bizottságnak, 11 a tanácsnak. Mindkét szerv tagjainak fele a szövetkezetben dolgozik. Elképzelhető, hogy vb.-ülésen, tanácsülésen mindenről beszélünk, csak arról nem, ami a tagok felének létkérdése?

Nem láttam a fától az erdőt ...

— Először bizony én magam is úgy voltam vele, hogy nem láttam a fától az erdőt. Nem tudtam, miben segíthetne a tanács a tsz-nek, vártam, hogy majd szólnak, kérnek valamit. Beláttam azonban, hogy a tsz vezetői a kezdők, és mi, tanácsvezetők vagyunk a gyakorlottak. Nekünk kell kezdeményezni. Ki is alakult ez szépen. Én javasoltam például, hogy ha valami utasítás érkezik a tsz-be, akkor jegyezzék elő a határidőt, különben elfelejtik. Én magyarázatam meg a tsz-vezetőknek a 3004-es rendeleteket. Én javasoltam, hogy rendszeresen ellenőrizzék év közben is a terv teljesítését, ha valami kiesik, igyekezzenek mással pótolni, nehogy év végén jöjjön a meglepetés.

— Persze, az én személyem nem jelent egyet a tanáccsal, vagy végrehajtó bizottsággal. Ezeken a fórumokon is foglalkozunk a tsz ügyeivel. Négy tanácsülésünk tárgya volt az elmúlt évben a tsz terve, munkafegyelme, zárszámadási kilátásai, üzemszervezete. A vb. többször tárgyalta a tsz dolgait. Eleinte előfordult, hogy egyes tagok morogtak: mit avatkoznak bele? De érdekes módon mindig akkor, amikor valami törvénybe ütköző jelenségre hívtuk fel a tsz vezetőség figyelmét.

Nem beleavatkozás

Eljárunk ma már rendszeresen egymáshoz, hiányzik, ha nem tesszük. És ez hasznos az egész falura. Az Új Élet Tsz tagsága például társadalmi munkában segített utat építeni, a kultúrházat berendezni. Viszont ez az út a tsz földjeire vezet, a kultúrházat pedig a falu lakói, a tsz tagjai használják. Ebből is látszik, mennyire képtelenség az, hogy ne törődjünk egymással.

Más persze a segítség, más a beavatkozás. Mi — ha csak nem törvénybeütköző dologról van szó — kizárólag javaslatot teszünk, tanácsot adunk a tsz-nek. Soha nem „intézkedünk" a szövetkezeti tulajdonnal, mert ahhoz nincs jogunk. Tavaly például, mikor a tervet tárgyalták a tsz-ben, én felszólaltam, hogy helytelenítem a 40 forintra tervezett munkaegység-értéket, mert annak még hiányoznak a feltételei. Elutasították a felszólalásomat és én ezt tudomásul vettem. Érdekes játéka a véletlennek, hogy most a községi tanács ülésén magyarázták meg a jelenlevő tsz tagságnak, mi az oka annak, hogy nem sikerült egészen elérni a 40 forintot. A tagság az okos magyarázatot el is fogadta.

— Ez persze nem jelenti, mintha rossz szövetkezet lenne az Új Élet. Megalapozott gazdaság a mi szövetkezetünk, nem sok párja akad a környéken. Tudom, ez nem a mi érdemünk, de része van benne a tanácsnak is. Ennek örülünk, ezt akarjuk tovább javítani.

(földeáki)

KICSIK, DE ERŐSEK

IGY VÉLEKEDETT *a minap a borsosgyőri Béke Termelőszövetkezetről a járási tanács mezőgazdasági osztályának vezetője. A legjobban osztó szövetkezetek közé tartozik — tette még hozzá.*

Valóban kis szövetkezet a Béke, de eredményeik nagyobbakká teszik őket. Nem sok termelőszövetkezetünk dicsekedhet még a 14 mázsa 30 kilós kenyérgabona átlagterméssel, ők ennyit takarítottak be a közös táblákról. A kint levő családok tíz-tizenegy mázsa körüli átlagot értek el. A takarmánygabonából tizennégy és fél mázsa lett a szövetkezet termése a tervezett tízzel szemben. S ezek mind olyan tények, amelyekre büszkék lehetnek.

A szövetkezet elnöke, Varga Kálmán már a zárszámadási közgyűlésre készül. Rendezgeti gondolatait, mit, hogyan mond, vagy közöl a tagsággal.

JÓ ZÁRSZÁMADÁSUK LESZ, *ez most már biztos. Harmincegy forintot ér egy munkaegység a termelőszövetkezetben. Tóth Lajos termelőszövetkezeti tag, amikor meghallotta az elnöktől, mit osztanak egy munkaegységre, ceruzát fogott és számolt. A család 800 munkaegységet teljesített. 31 forintjával ez 24 ezer 800 forint. Ehhez jön még a háztáji. Mindent összeszámítva, meglesz a 30 ezer forintos évi bevétele Tóth Lajoséknak. Igaz, dolgoztak is érte, de jó, hogy nagyon megérte. És ez a bevétel most tiszta jövedelem, abból már nem kell kiadni semmire sem.*

Aztán az elnökkel, a brigádvezetővel, Szalay József bácsival arról beszélgettünk, miből van ennyi bevétele a szövetkezetnek. Először a cukorrépát említették. Tizenöt holdja volt ebből elvetve a termelőszövetkezetnek. Jó termést takarítottak be. Két kiló híján kétszáz mázsás lett az átlaguk. Csak cukorból 84 mázsát kaptak a gyártól. Szalay bácsi pontos számot is tud már mondani a bevételre vonatkozóan.

— 140 EZER FORINTOT *jövedelmezett a répa. — A szedéskor el se akartuk hinni, hogy ennyi répát termeltünk.*

Az elnök helyesel.

— Sok répánk lett, de az idén sem adjuk alább. — Hangja bizakodóan csengett.

Az idén az állatokból is jobban megpróbálkoznak pénzt szerezni. Meg kell jegyezni, hogy a múlt évben is jó pénzforrás volt az állattenyésztés, de annál is többre képesek. — Ezt bizonyítja az elnök alábbi bejelentése.

— Takarmányunk az van bőven, hízóanyagot is sajátunkból biztosítunk, így várhatunk többet. — Kérdően néz körül, de amikor látja, hogy a többiek is ezen a véleményen vannak, tovább folytatja.

TÖBB SERTÉST HIZLALUNK *meg, mint tavaly — harmincnégy darabbal. Az idén már áprilisban 14 darab hízott marhát tudunk szállítani, és nem is akármilyen minőségben. — Itt még el kell mondani azt, hogy a Béke Termelőszövetkezet tavaly kizárólag elsőosztályú hízott állatokat szállított. Volt olyan fiatal növendékbika, amiért kis híján kilencezer forintot kapott a termelőszövetkezet. Az idén több ilyen állatot akarnak elszállítani. — Munkájukat megkezdték az állattenyésztők.*

A zárszámadási beszámolót már összeállította a vezetőség. Az elnök is azzal kezdi mondanivalóját: kicsik vagyunk, — de erősek ...

Józsa Mária

„Balatonfüred"

A balatoni nádas felől csípős szél süvít a füredi hajógyár felé. A parton állványokra helyezve terpeszkedik a hajógyáriak büszkesége, az 1200 lóerős vontató. Az állványokon hegesztők, lakatosok, ácsok, festők dolgoznak, s lehelletük belevegyül a lassan elterülő ködbe.

Ácsorgó, vagy melegedő embereket sehol sem látni, mert fűti őket az izgalom, a hajóhoz fűződő becsületük.

Már vagy másfél éve lehetett, amikor a hajógyárban valakinek eszébe jutott, hogy a húszéves gyár történetében még egyetlen hajó sem hirdeti vízrebocsájtásának helyét, nem díszeleg oldalán a sokat jelentő név: Balatonfüred.

— Megvan! — hangzott a javaslat —, a legközelebbi 800 lóerős vontatót Balatonfüredről nevezzük el.

— Várjunk meg azzal — hangzott az ellenjavaslat. — Ha már egyszer az életben felkerül egy hajó oldalára a „Balatonfüred", olyan hajót illessünk ezzel a névvel, amelyiknek a motor és elektromos berendezésein kívül minden részét magunk gyártottunk.

Igy telt el egy fél esztendő, mire a MAHART tavaly nyáron megrendelte a Balatonfüredi Hajógyárnál az ország első 1200 lóerős vontatóhajóját.

Mondanunk sem kell, a feladat fellelkesítette a hajógyár tervező és szerkesztő gárdáját, és szeptemberre már a Balaton partján álltak a hajótartó bakok.

A dolgozók termelési tanácskozáson értesültek a nagy feladatról, és szívvel-lélekkel munkához láttak. A motorbeemelést csak tavaszra tervezték, de a hajómunkások lelkesedése ugyancsak felborította a tervet.

A Balaton időközben befagyott, de amint újra hajózható lesz, azonnal átvontathatják a hajót Fonyódra, ahol a 17 tonnás motorokat beemelik.

A határidő lecsökkentése újabb lendületet adott az embereknek. Valóságos harc folyik minden percért.

Ez a hajó tényleg a fürediek büszkesége lesz.

Az adó-vevő rádió, a kényelmes hálófülkék, a központi fűtés és a tervezett vízi radar-készülék fejlődő hajóiparunkat dicsérik.

Amint közeleg a vízrebocsájtás napja, egyre többen dolgoznak a hajón, hogy kihasználva az enyhébb időt, márciusra átadhassák a 20 millió forintot érő nagyszerű alkotást.

Nehéz dolga lenne akár igazgatónak, akár párttitkárnak, vagy szakszervezeti titkárnak, ha névszerint akarná kiválogatni, ki végzett jobb munkát az első ilyen nagy teljesítményű hajó építésénél. A dicséret megoszlik mindazok között, akik hidegben, fagyban, esőben, csípős szélben hősiesen kitartanak az állványokon, s akik talán első esetben érzik, hogy a megrendelőn kívül egy kicsit sajátjuk is ez a hajó.

A gyári duda a munkaidő végét jelzi. Az emberek nem akarják otthagyni a hajót, hogy a megtoldott percekkel is közelebb hozhassák az időt, amikor a hajó oldalára kerülhet a tizenkét betű, a hajógyáriak régi vágya: „Balatonfüred".
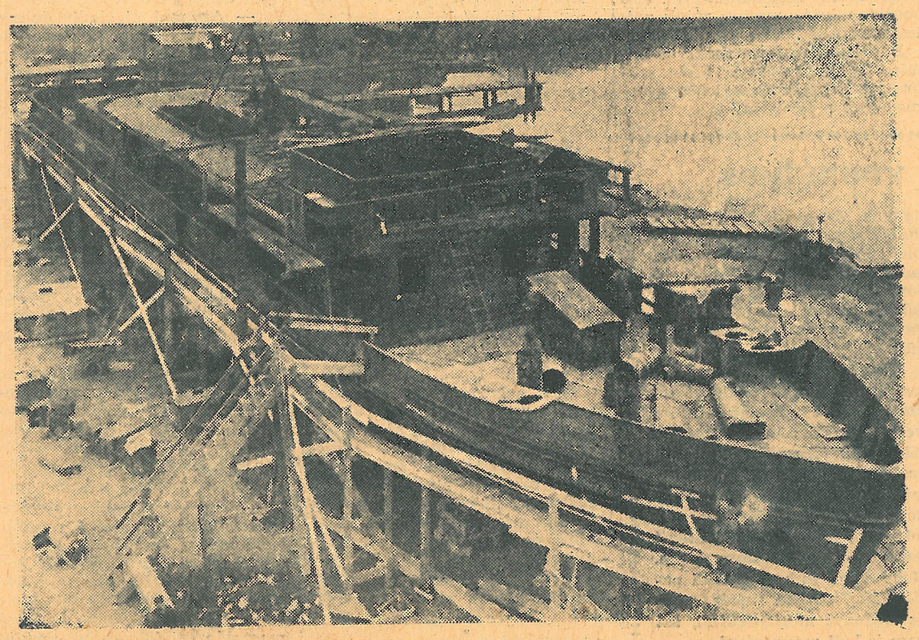
Szabó Ferenc